

สรุปข่าวด้านการเกษตรที่สำคัญของญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 22 – 28 สิงหาคม 2563

ดัชนีผู้บริโภคสินค้าอาหารเดือนกรกฎาคม 2563 ขยายตัวร้อยละ 1.9 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา (22 สิงหาคม 2563)

เมื่อวันที่ 21 สิงหาคมที่ผ่านมา กระทรวงกิจการภายในและการสื่อสารญี่ปุ่น เผยแพร่ดัชนีผู้บริโภค (CPI) ทั่วประเทศประจำเดือนกรกฎาคม 2563 (ปี 2558 เท่ากับ 100) โดยพบว่า ดัชนีผู้บริโภคสำหรับอาหารอยู่ในระดับ 105.9 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.9 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา และเพิ่มขึ้นต่อเนื่องเป็นเดือนที่ 16 ผลกระทบของสภาพอากาศที่แปรปรวนและฝนตกหนักต่อเนื่อง ส่งผลต่อผลผลิตทางการเกษตร ประกอบกับความต้องการบริโภคในครัวเรือนที่ขยายตัว เป็นปัจจัยให้ดัชนีดังกล่าวยังคงสูงต่อเนื่อง โดยค่า CPI มั่นฝั่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 52.5 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ในส่วนของ CPI ผักสด เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.4 โดยแครอทเพิ่มขึ้นร้อยละ 49.1 ผักกาดขาว ต้นหอม และหัวไชเท้า เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 30 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ หอมหัวใหญ่ซึ่งมีราคาต่ำในช่วงที่ผ่านมา ก็มีค่า CPI ปรับตัวเพิ่มขึ้นเช่นกัน ด้าน CPI ผลไม้สด แอปเปิ้ลพันธุ์ Fuji เพิ่มขึ้นร้อยละ 37.7 และเมล่อนเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.6 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา

สำหรับเนื้อสัตว์มีค่า CPI เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.7 โดยเนื้อโคที่ผลิตในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.3 และเนื้อโคที่นำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.0 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ขณะเดียวกันเนื้อสุกรเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.4 และเนื้อไก่เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ขณะที่ ค่า CPI ของนมและผลิตภัณฑ์จากนม ลดลงร้อยละ 0.8 โดยนมสดลดลงร้อยละ 0.3 และโยเกิร์ตลดลงร้อยละ 1.3 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ค่า CPI ในภาพรวม (ยกเว้นอาหารสด) อยู่ในระดับ 101.6 คงที่เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

ดัชนีผู้บริโภค (CPI) เดือนกรกฎาคม 2563

รายการ	CPI	ร้อยละเปลี่ยนแปลง เมื่อเทียบกับเดือนกรกฎาคม 2562
อาหาร	105.9	1.9
ประเภทข้าว	114.5	0.5
เนื้อโค (ในประเทศ)	115.2	3.3
เนื้อโค (นำเข้า)	119.6	3.0
เนื้อสุกร (ยกเว้น Kurobuta)	109.8	3.4
เนื้อไก่	101.8	0.1
นม	103.5	-0.3
โยเกิร์ต	109.2	-1.3
ไข่ไก่	100.8	1.2
ผักสด	105.6	13.4
- ผักกาดขาว	126.5	30.2
- กะหล่ำปลี	85.5	13.6
- หอมหัวใหญ่	97.7	9.0
ผลไม้สด	118.1	6.9

รายการ	CPI	ร้อยละเปลี่ยนแปลง เมื่อเทียบกับเดือนกรกฎาคม 2562
- แอปเปิ้ล (พันธุ์ Fuji)	190.0	37.7
- แดงโม	107.9	3.8
อาหารแปรรูป	103.8	0.8
ภาพรวม (ยกเว้นอาหารสด)	101.6	0.0

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

JA-Zenchu จัดการประชุมรายงานผลการดำเนินโครงการความร่วมมือในกลุ่มประเทศ ASEAN (22 สิงหาคม 2563)

เมื่อวันที่ 21 สิงหาคมที่ผ่านมา สหภาพสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย (JA-Zenchu) นำเสนอผลการดำเนินการโครงการสนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถด้านการเกษตรของประเทศสมาชิก ASEAN ปี 2561 – 2563 โดยมีการจัดส่งผู้เชี่ยวชาญไปยัง 11 ประเทศ และจัดการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีการจำหน่าย การยกระดับบทบาทของกลุ่มแม่บ้าน เพื่อแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้เกษตรกรที่ถูกจัดส่งไปในฐานะวิทยากรได้รายงานความคืบหน้าและปัญหาในการดำเนินการ

โครงการดังกล่าวเป็นโครงการของกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) โดยมี JA-Zenchu เป็นผู้รับช่วงดำเนินการ แบ่งออกเป็นช่วง ช่วงละ 3 ปี โดยในครั้งนี้เป็นช่วงที่ 3 ของการดำเนินการ ซึ่งประกอบไปด้วยการจัดส่งผู้เชี่ยวชาญและการจัดการศึกษาดูงาน ณ ประเทศญี่ปุ่น

การรายงานผลในวันดังกล่าว เริ่มจากโครงการที่ดำเนินการในปี 2563 โดยในเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา มีการจัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับเครื่องปรับหน้าดินโดยใช้เลเซอร์ที่ประเทศกัมพูชา และในช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ที่ปรึกษาคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้าน JA ได้เดินทางเยือนประเทศฟิลิปปินส์

ในช่วงระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา มีการถ่ายทอดความรู้ในหัวข้อต่างๆ ได้แก่ GAP ประกันภัยด้านการเกษตร การแปรรูปสินค้าเกษตร ฯลฯ

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

ผลสำรวจ COVID-19 ส่งผลผู้บริโภคซื้อสินค้าอาหารผ่านอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น (23 สิงหาคม 2563)

การระบาดของ COVID-19 ส่งผลให้พฤติกรรมการบริโภคของชาวญี่ปุ่นเปลี่ยนไป โดยจากการสำรวจของ Japan Finance Corporation พบว่า ร้อยละ 30 ของผู้บริโภคระบุว่าพฤติกรรมการซื้ออาหารมีการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากการระบาดของ COVID-19 ในจำนวนดังกล่าว ร้อยละ 40 มีการซื้อผ่านอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น ดังนั้นผู้ประกอบการค้าปลีกและผู้ผลิตจำเป็นต้องมีการปรับตัวเพื่อรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้

การสำรวจดังกล่าวสอบถามผู้บริโภคช่วงอายุ 20 – 70 ปี จำนวน 2,000 คน ทางอินเทอร์เน็ตเมื่อเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกซื้อในช่วง COVID-19

ในส่วนของคำถามซึ่งสอบถามผู้ที่ระบุว่ามีการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรม พบว่า มีการซื้อผ่านอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 38 สูงที่สุดเมื่อเทียบกับช่องทางอื่น เนื่องจากผู้บริโภคหลีกเลี่ยงการเดินทางไปเลือกซื้อที่ร้านและใช้บริการออนไลน์แทน ขณะที่ การบริโภคในครัวเรือนที่ขยายตัวส่งผลให้ผู้บริโภคหันไปเลือกซื้ออาหารที่ซูเปอร์มาร์เก็ตคิดเป็นร้อยละ 29

สำหรับรายละเอียดของการซื้ออาหารผ่านอินเทอร์เน็ต พบว่า เป็นการซื้อแบบออนไลน์ร้อยละ 47 ซื้อผ่านเว็บไซต์ของซูเปอร์มาร์เก็ตร้อยละ 19 และซื้อโดยตรงจากผู้ผลิตร้อยละ 17 นอกจากนี้ หากจำกัด

เฉพาะการเลือกซื้อสินค้าเกษตร พบว่า เป็นการซื้อแบบออนไลน์ร้อยละ 30 ซื้อผ่านเว็บไซต์ของซูเปอร์มาร์เก็ต ร้อยละ 22 และซื้อโดยตรงจากผู้ผลิตรายละ 20

เมื่อพิจารณาช่วงอายุและเพศของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้บริโภคเพศชายช่วงอายุ 30 ปี 60 ปี และ 70 ปี มีการหันมาใช้บริการการซื้อผ่านอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

สำหรับผู้ที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมระบุถึงสาเหตุ ได้แก่ สินค้ามีราคาแพง มีการคิดค่าบริการในการจัดส่ง และความกังวลต่อคุณภาพของสินค้า

นอกจากนี้ ในการสำรวจยังมีการสอบถามเกี่ยวกับจำนวนชั่วโมงและจำนวนครั้งที่ประกอบอาหารในบ้าน โดยพบว่าร้อยละ 33 ของผู้ตอบแบบสอบถาม และร้อยละ 42 ของผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิง ระบุว่า จำนวนชั่วโมงและจำนวนครั้งในการประกอบอาหารที่บ้านเพิ่มขึ้น ในจำนวนดังกล่าว ร้อยละ 70 หันมาให้ความสนใจกับอาหารที่ดีต่อสุขภาพและการประหยัดค่าใช้จ่าย

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

ปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรของญี่ปุ่นหลายรายการยังต่ำกว่าเป้าหมายปี 2573 (23 สิงหาคม 2563)

กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) รวบรวมข้อมูลปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรจำนวน 15 รายการ ปี 2562 เปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้สำหรับปี 2573 เพื่อยกระดับความสามารถในการพึ่งพาตนเองด้านอาหารของญี่ปุ่น โดยสภาพภูมิอากาศที่แปรปรวนส่งผลกระทบต่อการผลิต ปริมาณการผลิตถั่วเหลืองต่ำกว่าเป้าหมายอย่างเห็นได้ชัด นอกจากนี้ ปริมาณการผลิตลูกโคเนื้อลดลง และปริมาณการผลิตผักและผลไม้ค่อนข้างคงที่

เมื่อเดือนมีนาคม 2563 รัฐบาลญี่ปุ่นเห็นชอบแผนพื้นฐานอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบท ซึ่งมีการระบุเป้าหมายอัตราการพึ่งพาตนเองด้านอาหาร ร้อยละ 45 (คิดตามแคลอรี) ภายในปี 2573 ขณะที่ อัตราการพึ่งพาตนเองด้านอาหารในปี 2562 คิดเป็นเพียงร้อยละ 38 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ 37) ซึ่งลดลงต่ำที่สุดเป็นประวัติการณ์ เนื่องจากปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตรหลายรายการไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

สินค้าเกษตรที่มีปริมาณการผลิตต่ำกว่าเป้าหมายอย่างเห็นได้ชัด ได้แก่ ถั่วเหลือง มีปริมาณการผลิต 220,000 ตัน ใกล้เคียงกับปีก่อนหน้า แต่คิดเป็นเพียงร้อยละ 65 ของปริมาณตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่ 340,000 ตัน เนื่องจากภูมิอากาศชื้นซึ่งเป็นแหล่งผลิตได้รับผลกระทบจากพายุไต้ฝุ่น ฝนที่ตกหนักต่อเนื่อง ปริมาณแสงแดดที่ไม่เพียงพอ ฯลฯ นอกจากนี้ MAFF วิเคราะห์ว่า อาจเป็นเพราะพื้นที่ปลูกกระจายกระจาย ส่งผลให้ไม่สามารถทำการเกษตรในช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดได้ มาตรการที่จำเป็นได้แก่ การระบายน้ำ และการส่งเสริมการทำการเกษตรแบบแปลงใหญ่

ในส่วนของเนื้อโคมีปริมาณการผลิต 470,000 ตัน ลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า และคิดเป็นร้อยละ 83 ของปริมาณตามเป้าหมาย แผนพื้นฐานฯ ฉบับใหม่มีการเพิ่มปริมาณเป้าหมายจากเดิม 520,000 ตัน เป็น 570,000 ตัน แต่ปริมาณการผลิตมีแนวโน้มลดลง ด้านผักมีปริมาณการผลิต 11.66 ล้านตัน เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า แต่คิดเป็นร้อยละ 90 ของปริมาณตามเป้าหมายซึ่งกำหนดไว้ 13.02 ล้านตัน การเพิ่มปริมาณการผลิตจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับผักสำหรับการแปรรูปและผักสำหรับส่งจำหน่ายให้แก่ผู้ประกอบการร้านอาหารซึ่งที่ผ่านมาพึ่งพิงผักที่นำเข้าจากต่างประเทศ โดย MAFF ต้องการให้เกิดการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพที่เป็นไปตามความต้องการของตลาด และผลักดันการใช้ประโยชน์จากพื้นที่นาในการผลิตผักแปลงใหญ่ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาความต้องการข้าวที่ลดลงด้วย

สำหรับผลไม้มีปริมาณการผลิต 2.70 ล้านตัน ลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า และคิดเป็นร้อยละ 88 ของปริมาณตามเป้าหมายซึ่งกำหนดไว้ 3.08 ล้านตัน โดย MAFF อยู่ระหว่างเดินทางเปิดตลาดต่างประเทศ เพื่อเป็นการกระตุ้นการผลิต ในส่วนของข้าว มันฝรั่ง ชูการ์บีท และไข่ไก่ มีปริมาณการผลิตเป็นไปตามเป้าหมาย โดยมีปริมาณการผลิตข้าว (ไม่นับรวมข้าวสำหรับผลิตแป้งและอาหารสัตว์) 7.74 ล้านตัน ใกล้เคียงกับปีก่อนหน้า และคิดเป็นร้อยละ 107 ของเป้าหมายซึ่งกำหนดไว้ 7.23 ล้านตัน สำหรับมันฝรั่งและชูการ์บีท ที่มีแหล่งผลิตในจังหวัดฮอกไกโด สภาพอากาศที่เอื้ออำนวยส่งผลให้ปริมาณการผลิตขยายตัว ด้านไข่ไก่ญี่ปุ่นสามารถผลิตในประเทศได้เพียงพอ และผลผลิตใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

ขณะที่ข้าวสาลีถึงแม้ว่าปริมาณการผลิตจะไม่เป็นไปตามเป้าหมายแต่มีปริมาณ 1.04 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 280,000 ตัน เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยแผนพื้นฐานฯ ฉบับใหม่มีการปรับปรุงเป้าหมายการผลิตจากเดิม 950,000 ตัน เป็น 1.08 ล้านตัน MAFF วิเคราะห์ว่า สาเหตุที่ปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นเนื่องจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย ประกอบกับการใช้พันธุ์ดีในการปลูก

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

สรุปผลงานด้านการเกษตรของนายกรัฐมนตรี ABE ในช่วง 7 ปี 8 เดือนที่ผ่านมา (24 สิงหาคม 2563)

ในวันที่ 24 สิงหาคมนี้ Mr. Shinzo ABE จะเป็นนายกรัฐมนตรีของญี่ปุ่นที่ดำรงตำแหน่งต่อเนื่องนานที่สุดในประวัติศาสตร์ หรือ 2,799 วัน Mr. ABE ได้กำหนดให้ภาคเกษตรเป็น “อุตสาหกรรมที่มีการเติบโต” และมีการดำเนินการปฏิรูปในหลายประเด็น แต่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ถึงแม้ว่ามูลค่าการผลิตของภาคเกษตรและมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรของญี่ปุ่นจะขยายตัว แต่ปัจจัยพื้นฐานด้านการผลิตในภาคเกษตรประสบปัญหาอ่อนแอลง หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News ได้รวบรวมสถิติที่เกี่ยวข้องภายใต้นโยบายการเกษตรของ Mr. ABE ในช่วง 7 ปี 8 เดือนที่ผ่านมา

Mr. ABE กลับเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอีกครั้งเมื่อเดือนธันวาคม 2555 โดยในเดือนมีนาคม 2556 ได้แสดงเจตนารมณ์ในการร่วมเจรจา CPTPP และในเดือนมิถุนายนปีเดียวกัน คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบยุทธศาสตร์การเติบโตซึ่งมีการกำหนดเป้าหมายต่างๆ เช่น 1) รวบรวมพื้นที่เกษตรร้อยละ 80 ให้เกษตรกร Ninaite 2) เพิ่มมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตร ป่าไม้ ประมง และผลิตภัณฑ์อาหารให้ได้ 1 ล้านล้านเยน และ 3) เพิ่มรายได้ภาคเกษตรและรายได้ของพื้นที่ชนบทเท่าตัว นอกจากนี้ ยังกำหนดให้การกระตุ้นภาคเกษตรให้เป็นอุตสาหกรรมที่มีการเติบโตเป็นหนึ่งในนโยบาย Abenomics

ภายใต้นโยบายดังกล่าว มีการเดินทางดำเนินการปฏิรูปในหลายประเด็น เช่น การจัดตั้งองค์กรกลางดูแลที่ดินทางการเกษตร หรือ Land Bank การปฏิรูปสหกรณ์การเกษตร การทบทวนการควบคุมการผลิตข้าว ฯลฯ มูลค่าการผลิตภาคเกษตรและรายได้ภาคเกษตรของเกษตรกรที่เพิ่มขึ้นเป็นสิ่งยืนยันความสำเร็จของนโยบายดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากที่มูลค่าดังกล่าวเพิ่มขึ้น 3 ปีติดต่อกัน ในปี 2561 มูลค่าฯ เริ่มมีแนวโน้มลดลง โดยมีผู้ให้ความเห็นว่า สาเหตุที่มูลค่าฯ เพิ่มขึ้นในช่วงก่อนหน้านี้ เนื่องจากพื้นฐานการผลิตภาคเกษตรของญี่ปุ่นเริ่มอ่อนแอ ปริมาณการผลิตลดลง เป็นผลให้ราคาสินค้าเกษตรปรับตัวสูงขึ้น จึงเป็นการยากที่จะเข้าใจได้ว่าเป็นผลมาจากภาคเกษตรมีการเติบโตที่แท้จริง

ด้าน Mr. ABE ระบุว่า มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรที่เพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่าเมื่อเทียบกับช่วงก่อนที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่ง เป็นผลมาจากนโยบายดังกล่าว อย่างไรก็ตาม รัฐบาลยังคงไม่สามารถอธิบายได้ว่ามูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นจะช่วยเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรได้หรือไม่ และมูลค่าการส่งออกก็ไม่เป็นไปตามเป้าที่ตั้งไว้

ที่ 1 ล้านล้านเยน ภายในปี 2562 นอกจากนี้ หลายฝ่ายคาดการณ์ว่า เป้าหมายการส่งออกใหม่ที่กำหนดไว้ที่ 5 ล้านล้านเยนภายในปี 2573 ก็ยากที่จะบรรลุเช่นกัน

สำหรับเป้าหมายอื่น ได้แก่ การลดต้นทุนการผลิตข้าว การเพิ่มจำนวนนิติบุคคลด้านการเกษตร ก็ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ถึงแม้ว่าการรวบรวมที่ดินทางการเกษตรให้แก่เกษตรกร Ninaito จะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 57 แต่พบว่าเพิ่มขึ้นเพียงปีละประมาณร้อยละ 1 เท่านั้น ดังนั้นเพื่อเป็นการกระตุ้นการรวบรวมที่ดินทางการเกษตร รัฐบาลจึงได้แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องเมื่อปี 2562

ในส่วนของจำนวนประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมพบว่า ลดเหลือ 2 ใน 3 ในช่วงระยะเวลา 7 ปี ส่งผลให้พื้นฐานการผลิตด้านการเกษตรเริ่มอ่อนแอลงมากขึ้น สำหรับเกษตรกรรายใหม่ที่มีอายุต่ำกว่า 49 ปี เพิ่มขึ้นมากกว่า 20,000 ราย เพียงช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น ซึ่งในปัจจุบันลดลงอยู่ในระดับก่อนที่ Mr. ABE จะเข้ารับตำแหน่ง ด้านอัตราการพึ่งพาตนเองด้านอาหาร (คิดตามแคลอรี) ได้ลดลงเหลือร้อยละ 37 ในปี 2561 ซึ่งเป็นระดับที่ต่ำที่สุดในประวัติศาสตร์

อย่างไรก็ตาม ในแผนพื้นฐานด้านอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบท ที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบเมื่อเดือนมีนาคมที่ผ่านมา ได้ระบุถึงการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรรายเล็ก - กลาง และการเสริมสร้างความเข้มแข็งพื้นฐานการผลิต และในเดือนมิถุนายน 2563 Mr. ABE ได้สั่งการให้ทบทุนนโยบายเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร เพื่อเป็นการปรับปรุงนโยบายด้านการเกษตรของญี่ปุ่น

ข้อมูลด้านการเกษตรของญี่ปุ่นภายใต้รัฐบาล Mr. Shinzo ABE

หัวข้อ	ก่อนรัฐบาล Mr. ABE	ปัจจุบัน	อัตรา เปลี่ยนแปลง	เป้าหมาย
อัตราการพึ่งพาตนเองด้าน อาหาร (คิดตามแคลอรี)	39% (ปี 2555)	38% (ปี 2562)	-1%	45% (ปี 2573)
มูลค่าการผลิตด้าน การเกษตร	8.5251 ล้านล้านเยน (ปี 2555)	9.0558 ล้านล้าน เยน (ปี 2561)	+6.2%	
รายได้ด้านการเกษตร	2.9541 ล้านล้านเยน (ปี 2555)	3.4873 ล้านล้าน เยน (ปี 2561)	+18.0%	
มูลค่าการส่งออกสินค้า เกษตรฯ	449,700 ล้านเยน (ปี 2555)	912,100 ล้านเยน (ปี 2562)	+102.8%	5 ล้านล้านเยน (ปี 2573)
ประชากรประกอบอาชีพ เกษตรกรรม	2.514 ล้านคน (กุมภาพันธ์ 2555)	1.681 ล้านคน (กุมภาพันธ์ 2562)	-33.1%	
- ประกอบอาชีพ เกษตรกรรมเป็นหลัก	1.778 ล้านคน	1.404 ล้านคน	-21.0%	
เกษตรกรรายใหม่	56,480 คน (ปี 2555)	55,810 (ปี 2561)	-1.2%	
- อายุต่ำกว่า 49 ปี	19,280 คน	19,290 คน	+0.1%	
นิติบุคคลด้านการเกษตร	14,100 แห่ง (ปี 2555)	23,400 แห่ง (ปี 2562)	+66.0%	50,000 แห่ง (ปี 2566)

หัวข้อ	ก่อนรัฐบาล Mr. ABE	ปัจจุบัน	อัตรา เปลี่ยนแปลง	เป้าหมาย
ร้อยละการรวบรวมที่ดิน ทางการเกษตรให้เกษตรกร Ninaite	47.9% (มีนาคม 2555)	57.1% (มีนาคม 2563)	+9.2%	80% (ปี 2566)
พื้นที่ทางการเกษตร	4.549 ล้านเฮกตาร์ (ปี 2555)	4.397 ล้านเฮกตาร์ (ปี 2562)	-3.3%	4.140 ล้าน เฮกตาร์ (ปี 2566)
ราคาซื้อขายข้าว 60 กก.	16,501 เยน (ปี 2555)	15,725 เยน (ปี 2562)	-4.7%	
ต้นทุนการผลิตข้าว 60 กก.	11,444 เยน (ปี 2555)	11,294 เยน (ปี 2561)	-1.3%	ประมาณ 9,600 เยน (ปี 2566)
ปริมาณเป้าหมายการผลิต ข้าว Table Rice	7.93 ล้านตัน (ปี 2555)	7.09 – 7.17 ล้าน ตัน (ปี 2563)	(-9.6%) – (-10.6%)	
ปริมาณการผลิตข้าว อาหารสัตว์	167,000 ตัน (ปี 2555)	383,000 ตัน (ปี 2562)	+129.3%	700,000 ตัน (ปี 2573)
ปริมาณการผลิตโค Wagyu	167,000 ตัน (ปี 2555)	152,000 ตัน (ปี 2562)	-9.0%	300,000 ตัน (ปี 2578)

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

ยอดจำหน่ายของซูเปอร์มาร์เก็ตในเดือนกรกฎาคม 2563 ยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง (25 สิงหาคม 2563)

ยอดจำหน่ายของซูเปอร์มาร์เก็ตที่จำหน่ายอาหารยังคงอยู่ในเกณฑ์ดีอย่างต่อเนื่อง โดยจากการสำรวจสถิติยอดจำหน่ายของซูเปอร์มาร์เก็ตโดยองค์กร 3 แห่ง พบว่า ในเดือนกรกฎาคม 2563 ยอดจำหน่ายคิดเป็น 949,800 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.6 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา และเพิ่มขึ้นเป็นเดือนที่ 6 ติดต่อกัน โดยผู้บริโภคมีความกังวลต่อการกลับมาระบาดของ COVID-19 จึงส่งผลให้ความต้องการบริโภคในครัวเรือนขยายตัวอีกครั้ง

ยอดจำหน่ายสาขาอาหารในภาพรวมคิดเป็น 861,900 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.9 โดยเฉพาะอย่างยิ่งผักและผลไม้ยอดจำหน่าย 134,600 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.1 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา เนื่องจากความต้องการสำหรับการนำไปประกอบอาหารในครัวเรือนยังมีอย่างต่อเนื่อง มันฝรั่งและหอมหัวใหญ่มียอดจำหน่ายเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับผักที่หั่นสำเร็จและผักสลัด นอกจากนี้ ฝืนที่ตกต่อเนื่องส่งผลให้ผักกาดหอมและกะหล่ำปลีมีราคาเพิ่มขึ้น

ผู้บริโภคหลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารนอกบ้าน ส่งผลให้ยอดจำหน่ายเนื้อสัตว์เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื้อโคที่เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากราคาเนื้อโคที่ผลิตในประเทศลดลง ส่งผลให้ปริมาณการจำหน่ายขยายตัว ขณะเดียวกัน ยอดจำหน่ายเนื้อโคที่มีราคาแพง เช่น เนื้อโค Wagyu สำหรับนำไปประกอบอาหารประเภทเนื้อย่างและสเต็กก็มียอดจำหน่ายอยู่ในเกณฑ์ดี สำหรับเนื้อสุกรที่ผลิตในประเทศและเนื้อไก่มีราคาสูงขึ้น ส่งผลให้ซูเปอร์มาร์เก็ตบางแห่งมียอดจำหน่ายคงที่

ในส่วนของสินค้าประจำวันและอาหารทั่วไปก็มียอดจำหน่ายเพิ่มขึ้นเช่นกัน โดยผลิตภัณฑ์จากนมและข้าวสารมียอดจำหน่ายอยู่ในเกณฑ์ดี ผักตองมียอดจำหน่ายเพิ่มขึ้นเนื่องจากผู้บริโภคมีความต้องการทดแทนผักสดที่มีราคาแพงในช่วงดังกล่าว

สำหรับอาหารปรุงสำเร็จและวัตถุดิบที่เกี่ยวข้องกับอาหารประเภทปลาไหลก็มียอดจำหน่ายเพิ่มขึ้นเช่นกัน เนื่องจากผู้บริโภคหันมารับประทานเครื่องต้มแอลกอฮอล์ที่บ้าน ส่งผลให้ยอดจำหน่ายประเภทดังกล่าวขยายตัวภายหลังลดลงในช่วงที่ผ่านมา

ผู้สำรวจให้ความเห็นว่า ผลกระทบจาก COVID-19 ส่งผลให้ความต้องการบริโภคในครัวเรือนขยายตัวในระยะยาว ผู้ประกอบกับจึงจำเป็นต้องมีการปรับตัว ทั้งนี้ การสำรวจดังกล่าวดำเนินการโดย National Supermarket Association of Japan, Japan Supermarket Association และ All Japan Supermarket Association ซึ่งเก็บข้อมูลจากสมาชิกจำนวน 270 บริษัท

ยอดจำหน่ายของซูเปอร์มาร์เก็ตในเดือนกรกฎาคม 2563

รายการ	มูลค่า (ล้านเยน)	ส่วนต่างเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา (%)
ยอดจำหน่ายรวม	949,800	+5.6
รวมผลิตภัณฑ์อาหาร	861,900	+5.9
รวมอาหารสด 3 ประเภท	334,800	+10.7
- ผักและผลไม้	134,600	+12.1
- สินค้าประมง	88,600	+10.0
- สินค้าปศุสัตว์	111,600	+9.5
อาหารปรุงสำเร็จ	94,900	+0.2
สินค้าประจำวัน	185,700	+4.2
ผลิตภัณฑ์อาหารทั่วไป เช่น ข้าวสาร	246,400	+3.6

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

มูลค่าความเสียหายด้านการเกษตรจากเหตุฝนตกหนักต่อเนื่องเมื่อเดือนกรกฎาคมเพิ่มขึ้นเกิน 190,000 ล้านเยน (25 สิงหาคม 2563)

เมื่อวันที่ 24 สิงหาคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) แถลงตัวเลขความเสียหายด้านการเกษตรจากเหตุฝนตกหนักต่อเนื่องในช่วงเดือนกรกฎาคม 2563 คิดเป็นมูลค่า 193,590 ล้านเยน ซึ่งนับรวมความเสียหายในภูมิภาคตะวันออกเฉิียงเหนือ (Tohoku) ในช่วงปลายเดือนกรกฎาคมด้วยความเสียหายดังกล่าว จำแนกเป็น ความเสียหายต่อผลิตผลทางการเกษตร 17,500 ล้านเยน ความเสียหายต่อที่ดินทางการเกษตรและสิ่งก่อสร้างทางการเกษตร 91,590 ล้านเยน ทั้งนี้ MAFF ยังอยู่ระหว่างสำรวจความเสียหายเพิ่มเติม และมีแนวโน้มว่าตัวเลขจะเพิ่มขึ้นมากกว่านี้

มูลค่าความเสียหายดังกล่าวรวบรวมจากพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ 45 จังหวัด ผลิตผลทางการเกษตร เช่น ข้าว ผัก และไม้ดอก ถูกน้ำท่วม คิดเป็นพื้นที่ 11,122 เฮกตาร์ (69,512.5 ไร่) ความเสียหาย 5,380 ล้านเยน ปศุสัตว์ เช่น โคและไก่ ได้รับผลกระทบ 139,117 ตัว ความเสียหาย 340 ล้านเยน

นอกจากนี้ โรงเรือนทางการเกษตรได้รับความเสียหาย 480 แห่ง มูลค่า 450 ล้านเยน สิ่งก่อสร้างที่ใช้ร่วมกัน 99 แห่ง มูลค่า 5,570 ล้านเยน เครื่องจักรกลทางการเกษตร 2,504 เครื่อง มูลค่า 4,570 ล้านเยน พื้นที่

ทางการเกษตร 22,010 แห่ง มูลค่า 41,500 ล้านบาท สิ่งก่อสร้างทางการเกษตร 13,827 แห่ง มูลค่า 50,090 ล้านบาท

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

ปริมาณเนื้อโค ข้าว เนย ในสต็อกยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องถึงแม้ญี่ปุ่นยกเลิกสถานการณ์ฉุกเฉินผ่านไปแล้ว 3 เดือน (26 สิงหาคม 2563)

การกลับมาระบาดของ COVID ส่งผลให้การเปิดกิจการของร้านอาหารต้องล่าช้าออกไป ปริมาณเนื้อโค ข้าวสาลี และเนย ในสต็อกมีปริมาณเพิ่มขึ้น ถึงแม้ว่าการบริโภคในครัวเรือนจะอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ความต้องการของร้านอาหารยังคงซบเซาต่อเนื่อง

การจำหน่ายเนื้อโคให้แก่ผู้ประกอบการร้านอาหารประสบปัญหาในระยะยาว โดยช่วงก่อนเทศกาลวันหยุดยาวในเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา มีสัญญาณว่าความต้องการจะฟื้นตัว แต่ความกังวลต่อคลื่นลูกที่สองส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคหันกลับมาหลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารนอกบ้าน ผู้ประกอบการค้าส่งเนื้อสัตว์ในกรุงโตเกียวรายหนึ่งระบุว่า ช่วงเทศกาล Obon ซึ่งปกติแล้วเป็นช่วงที่ความต้องการขยายตัว ในปีนี้ขาดความคึกคัก โดยยอดจำหน่ายสำหรับร้านอาหารในปีนี้สูงสุดคิดเป็นเพียงร้อยละ 70 ของปีปกติเท่านั้น ด้านร้านอาหารประเภทเนื้ออย่างแห่งหนึ่งให้ข้อมูลว่า ตั้งแต่เดือนกรกฎาคมเป็นต้นมา จำนวนลูกค้าลดลงครึ่งหนึ่งของปีก่อนๆ

ความต้องการของผู้ประกอบการร้านอาหารที่ลดลงส่งผลกระทบต่อปริมาณเนื้อโคในสต็อก โดยจากข้อมูลของ Agriculture & Livestock Industries Corporation (ALIC) ปริมาณเนื้อโคที่ผลิตในประเทศในสต็อกในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา มีจำนวน 10,575 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 12 เมื่อเทียบกับปี 2562 โดยหากรวมปริมาณสต็อกของเนื้อโคนำเข้าด้วยแล้ว จะมีจำนวนประมาณ 150,000 ตัน สูงที่สุดนับแต่เริ่มเก็บสถิติเมื่อปี 2533 นอกจากนี้ ALIC ยังคาดว่าปริมาณในสต็อก ณ เดือนสิงหาคม ก็จะสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาเช่นกัน

ปริมาณสต็อกที่เพิ่มขึ้นส่งผลกระทบต่อราคาซื้อขายเนื้อโค Wagyu ที่มีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้นตั้งแต่เดือนพฤษภาคมที่ผ่านมาเริ่มชะลอตัว โดยราคาซากโค Wagyu ณ ตลาดเนื้อสัตว์กรุงโตเกียว ณ วันที่ 25 สิงหาคม 2563 เฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก กิโลกรัมละ 2,061 เยน ลดลงร้อยละ 13 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา และใกล้เคียงกับเดือนก่อนหน้า การจำหน่ายให้แก่ซูเปอร์มาร์เก็ตอยู่ในเกณฑ์ดีเนื่องจากความต้องการบริโภคในครัวเรือนขยายตัว อย่างไรก็ตาม ยอดจำหน่ายให้แก่ผู้ประกอบการร้านอาหารยังคงประสบปัญหาต่อเนื่อง

ในส่วน of ข้าวสาลี การระบาดของ COVID-19 เป็นปัจจัยกระตุ้นแนวโน้มการบริโภคที่ลดลงอยู่เดิมแล้ว โดยความต้องการข้าวสาลีของผู้ประกอบการซึ่งคิดเป็นร้อยละ 30 ของปริมาณความต้องการข้าวสาลีทั้งหมดลดลงต่อเนื่อง ส่งผลให้ปริมาณข้าวสาลีในสต็อกขยายตัว จากข้อมูลของกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) พบว่า ปริมาณข้าวในสต็อกเอกชน ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2563 มีจำนวน 2.01 ล้านตัน เพิ่มขึ้นสูงกว่า 2.00 ล้านตัน ในรอบ 4 ปี

ผู้ค้าส่งรายใหญ่ให้ข้อมูลว่า มีความต้องการบริโภคในครัวเรือนมาทดแทนความต้องการของผู้ประกอบการร้านอาหาร แต่หากร้านอาหารปิดกิจการก็จะทำให้สูญเสียตลาดในการจำหน่าย ทั้งนี้ จากข้อมูลของ MAFF พบว่าปริมาณค้าส่งข้าวสาลีให้แก่ผู้ประกอบการในเดือนมิถุนายน 2563 ลดลงร้อยละ 11 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา และคาดว่าปริมาณการจำหน่ายลดลงต่อเนื่องตั้งแต่เดือนกรกฎาคมเป็นต้นไปเช่นกัน เนื่องจากมีการกลับมาระบาดของ COVID

สำหรับเนย จากการสำรวจของ Japan Dairy Association (J-milk) พบว่า ปริมาณในสต็อก ณ สิ้นเดือน มิถุนายน 2563 มีจำนวน 39,000 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 49 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา การจำหน่ายให้แก่ผู้ประกอบการร้านอาหารและผู้ประกอบการผลิตอาหารแปรรูปสำหรับเป็นของฝากประสบปัญหา นอกจากนี้ จากการสอบถามบริษัทผู้ผลิตนมและผลิตภัณฑ์จำนวน 13 แห่ง โดย ALIC พบว่า ยอดจำหน่ายเนยสำหรับผู้ประกอบการในเดือนมิถุนายน ลดลงร้อยละ 30 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ ปริมาณการจำหน่ายปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อยในช่วงเดือนกรกฎาคมและสิงหาคม แต่คาดว่า ณ สิ้นเดือนกันยายน 2563 จะมีปริมาณในสต็อก 38,000 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 40 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่น เลือกผู้ประกอบการดำเนินโครงการส่งเสริมการใช้บริการร้านอาหาร (26 สิงหาคม 2563)

เมื่อวันที่ 25 สิงหาคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เลือกผู้ประกอบการที่จะเข้ามาทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของโครงการ Go To Eat ซึ่งเป็นโครงการกระตุ้นความต้องการการใช้บริการร้านอาหาร โดยเป็นผู้ประกอบการในการออกคู่มือสำหรับรับประทานอาหาร 35 ราย และผู้ประกอบการจองร้านอาหารทางออนไลน์ 13 ราย

สำหรับการออกคู่มือ จะมีการหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดแนวทางการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคฯ เช่น การติดตั้งน้ำยาฆ่าเชื้อโรค การระบายอากาศ ฯลฯ ก่อนที่จะเดินหน้าโครงการต่อไป โดยคาดว่าจะเริ่มดำเนินการได้ในช่วงกลางเดือนกันยายนนี้

ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวเป็นหนึ่งในมาตรการบรรเทาผลกระทบของ COVID-19 วงเงินงบประมาณ 200,300 ล้านบาท

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

จัดทำโดย
สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ
ประจำกรุงโตเกียว